

รูปแบบกังหันอาชีพ : รูปแบบของการแนะแนวอาชีพ
เพื่อเสริมสร้างความพร้อมทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
Career Windmill Model : Model of Career Guidance for Enhancement of Career
Readiness of High School Students

ครรชิต แสนอุบล, กัญญาพัชร เทียนดำ, นพจรส เมืองนิล, สุภาวดี เกตุรัตน์

Kanchit Saenubol, Kanyapach Taendam, Nopcharod Mueangnin, Supawadee Ketrat,

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Faculty of Education, Srinakharinwirot University

Corresponding author, E-mail: tell2554@gmail.com

Received: August 1, 2025 **Revised:** December 3, 2025 **Accepted:** December 31, 2025

บทคัดย่อ

ความพร้อมทางอาชีพเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งจะส่งผลต่อการศึกษาต่อและการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพในอนาคตหลังสำเร็จการศึกษา บทความนี้จึงสนใจนำเสนอประเด็นความพร้อมทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และรูปแบบกังหันอาชีพ (Career Windmill Model) ซึ่งเป็นรูปแบบที่ผู้เขียนคิดขึ้นเพื่อการแนะแนวอาชีพที่สามารถเสริมสร้างความพร้อมทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้ บทความนี้ได้นำเสนอเกี่ยวกับความหมายของความพร้อมทางอาชีพ องค์ประกอบของความพร้อมทางอาชีพ ลักษณะความพร้อมทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย รูปแบบการแนะแนวอาชีพ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และรูปแบบการแนะแนวอาชีพตามรูปแบบกังหันอาชีพ (Career Windmill Model) ที่จะเสริมสร้างให้นักเรียนมีความพร้อมทางอาชีพได้

คำสำคัญ : รูปแบบกังหันอาชีพ, รูปแบบการแนะแนวอาชีพ, ความพร้อมทางอาชีพ,
นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

Abstract

Career readiness is one of the important things of high school students. Which affects the further education and career decisions after graduation. In this article is therefore of interest presenting the issue of career readiness of high school students. And “The Career Windmill Model”, Which is a model that the author devised for career guidance that can enhancement

of career readiness of high school students. This article presents the meaning of career readiness, Components of career readiness, Characteristics of students career readiness of high school students, Model of career guidance, Concepts and Theory and career guidance model based on The Career Windmill Model that will enhance students' career readiness.

Keywords: Career Windmill Model, Model of Career Guidance, Career Readiness, High School Students

บทนำ

ความพร้อมทางอาชีพเป็นสิ่งสำคัญโดยเฉพาะเมื่อประเทศเกิดการเหตุการณ์หรือสถานการณ์ฉุกเฉิน (สถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา, 2565) เช่น สถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 มาตราการล็อกดาวน์และการเว้นระยะห่างทางสังคมตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมามีส่งผลโดยตรงต่อการเตรียมความพร้อมในการรับมือต่อปัญหา การมองหาแนวทางการแก้ไข ตลอดไปจนถึงการฟื้นฟูความเสียหายหลังจากการเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินภายในประเทศ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ควรให้ความสนใจจากสถานการณ์ในปัจจุบันพบว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายยังขาดความพร้อมทางอาชีพ ผู้เรียนไม่เห็นถึงความสำคัญของการประกอบอาชีพในอนาคต ให้ความสนใจในเรื่องการประกอบอาชีพน้อย ขาดความกระตือรือร้นในการหาข้อมูลในเรื่องการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อ อีกทั้งยังขาดการตั้งเป้าหมายของการประกอบอาชีพในอนาคต และให้ความสำคัญกับเรื่องการวางแผนเข้าสู่อาชีพน้อย ส่งผลทำให้เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชาแนะแนว ผู้เรียนไม่สามารถตอบคำถาม บอกความสนใจ ความต้องการของตนเอง หรือบอกเส้นทางไปสู่อาชีพในอนาคตได้ เช่น จากตัวอย่างคำถาม หากจะต้องเลือกว่าจะศึกษาต่อในวิชาหรือสาขาใดสาขาหนึ่ง หรือตัดสินใจว่าจะทำงานหลังจากสำเร็จการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือไม่ ผู้เรียนส่วนมากไม่สามารถตอบคำถามดังกล่าวได้ หากนักเรียนไม่รู้ถึงเป้าหมายหรือสิ่งที่ต้องการทำในอนาคตที่ชัดเจน ก็ย่อมส่งผลต่อการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองเพื่อบรรลุเป้าหมายหรือความสำเร็จในชีวิตต่อไป (จิราภา บุตรสีตะราช, 2563) การแนะแนวอาชีพเป็นกระบวนการที่จำเป็นต่อการศึกษาของผู้เรียน โดยจะช่วยสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลที่สำคัญทางอาชีพ เนื่องจากข้อมูลทางอาชีพมีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อผู้เรียน ในการศึกษาและสำรวจข้อมูลทางอาชีพและรายละเอียดต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นลักษณะของอาชีพ โอกาสของการประกอบอาชีพ ความก้าวหน้าทางอาชีพ ความถนัด ความสามารถ ค่านิยมของสังคม สภาวะเศรษฐกิจ ที่จะมีผลต่อการเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อและการตัดสินใจเลือกอาชีพให้มีความสอดคล้อง และเหมาะสมกับตนเอง หากผู้เรียนยังรู้จักอาชีพมากเท่าไรก็จะส่งผลดีต่อการวางแผนทางการศึกษาและตัดสินใจเลือกอาชีพยิ่งขึ้น ในทางกลับกันหากผู้เรียนรู้จักอาชีพน้อย ไม่หลากหลาย โอกาสในการวางแผนทางการศึกษาและตัดสินใจเลือกอาชีพก็จะน้อย ส่งผลให้ผู้เรียนอาจเลือกวางแผนหรือตัดสินใจเลือก

อาชีพได้ไม่ตรงกับความสามารถ ความถนัด ความชอบ หรือบุคลิกภาพของนักเรียน (กรมจัดหางาน, 2559, น. 11) การนำกระบวนการแนะแนวอาชีพมาแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น เช่น การที่ผู้เรียนไม่เห็นถึงความสำคัญของการประกอบอาชีพ ขาดความกระตือรือร้น ขาดการตั้งเป้าหมาย สนใจเรื่องอาชีพน้อย โดยการหาแนวทางส่งเสริมหรือจัดหารูปแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลทางอาชีพ เห็นถึงความสำคัญในการประกอบอาชีพในอนาคตของตนเอง และนำมาตั้งเป้าหมาย วางแผนการตัดสินใจเลือกอาชีพ จะช่วยให้ผู้เรียนวางแผนในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาต่อไปได้อย่างเหมาะสมกับตนเองและตัดสินใจเลือกได้อาชีพต่อไป

ความหมายของความพร้อมทางอาชีพ

ความพร้อมทางอาชีพ หมายถึง ความพร้อมประกอบอาชีพ เป็นความรู้ ทักษะ และเจตคติในการจัดทำและวางแผนสำหรับอนาคตของตนเอง การมีความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยจะขึ้นอยู่กับวุฒิภาวะ ทัศนคติ การประเมินความสามารถทางอาชีพของตนเอง การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ และการได้รับการฝึกฝนผ่านการทำกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้เกิดแรงจูงใจ และเลือกอาชีพที่อยู่บนพื้นฐานความสนใจ ความสามารถ และบุคลิกภาพของตนเอง ที่ได้รับข้อมูลมาจากการประเมินตนเอง ข้อมูลอาชีพ และประสบการณ์จากการฝึกฝนทำกิจกรรม จึงสามารถวางแผนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ เพื่อเข้าสู่อาชีพที่เลือกได้ (จิราภา บุตรสีตระกูล. 2563 น. 10-11; Gysbers, 2013, p. 283-288)

องค์ประกอบของความพร้อมทางอาชีพ

จิราภา บุตรสีตระกูล. (2563. น. 6) กล่าวว่า ผู้เรียนสามารถมีความพร้อมทางอาชีพ ตัดสินใจเลือกอาชีพในอนาคตได้ โดยอาศัยองค์ประกอบของความพร้อมทางอาชีพ ทั้ง 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การวางแผนทางอาชีพ (Career Planning) คือ การที่ผู้เรียนสามารถวางแผนในการเลือกอาชีพได้ โดยมีการเตรียมความพร้อมในด้านวางแผนการเรียน เลือกแผนการเรียน เลือกอาชีพที่สนใจ รู้ความถนัดและความสนใจของตนเอง และมีเป้าหมายด้านอาชีพของตนเอง

2. การสำรวจอาชีพ (Career Exploration) คือ การที่ผู้เรียนสามารถหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาชีพที่สนใจได้ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลที่มาจากผู้เรียน หรือ ข้อมูลที่มาจากแหล่งต่าง ๆ เช่น ข้อมูลจากหนังสือและสื่อออนไลน์ การขอคำปรึกษาจากผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับอาชีพที่สนใจ หรือ ครูแนะแนว

3. การสำรวจโลกของการทำงาน (World of work information) คือ การที่ผู้เรียนสามารถศึกษาข้อมูลความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ ได้แก่ ค่าตอบแทน สถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่ออาชีพที่สนใจ ลักษณะของอาชีพที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน

4. การตัดสินใจเลือกอาชีพ (Career decision making self-efficacy) คือ การที่ผู้เรียนเข้าใจถึงความแตกต่างของแต่ละอาชีพ มีการหาทางเลือก หาข้อมูลมาประกอบการตัดสินใจ มีการประเมินที่เป็นข้อมูลที่ช่วยในการตัดสินใจเลือกอาชีพได้ และสามารถวางแผนการเรียนเพื่อเข้าสู่อาชีพที่ตนสนใจ

ลักษณะความพร้อมทางอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

ความพร้อมทางอาชีพของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในปัจจุบัน จิราภา บุตรสีตะราช (2563) กล่าวว่า จากการสัมภาษณ์ครูแนะแนวที่ปฏิบัติหน้าที่สอนวิชาแนะแนวในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายยังขาดความพร้อมทางอาชีพ ผู้เรียนให้ความสนใจเรื่องอาชีพน้อย ขาดความกระตือรือร้นในการหาข้อมูลเรื่องอาชีพ อีกทั้งยังขาดการตั้งเป้าหมายของการประกอบอาชีพในอนาคต และให้ความสำคัญเรื่องวางแผนเข้าสู่อาชีพน้อย ส่งผลทำให้เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รายวิชาแนะแนว ผู้เรียนไม่สามารถตอบคำถามหรือไม่สามารถบอกเส้นทางไปสู่อาชีพในอนาคตได้ ผู้เรียนส่วนใหญ่เพียงแต่ทราบความชอบของตนเองเท่านั้น ความพร้อมเป็นเสมือนพลังที่ทำหน้ากระตุ้นให้บุคคลมีความรู้สึกถึงสภาพที่เหมาะสมกับตนเอง โดยสอดคล้องกับทักษะและประสบการณ์ของบุคคลตามวัยที่เกิดจากการได้ฝึกฝน ซึ่งเป็นผลทำให้บุคคลเกิดแรงจูงใจ หรือความสนใจที่จะประกอบอาชีพใดอาชีพหนึ่ง ผู้เรียนที่ขาดความพร้อมก็จะไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้ แล้วไปศึกษาต่อในระดับมัธยมปลายและอุดมศึกษาที่ไม่เหมาะสมกับตนเอง ก็จะเป็นการเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน และเนื่องจากคนเราต้องใช้เวลาในการศึกษาเพื่อนำไปสู่การเลือกประกอบอาชีพในภายหลัง และการที่ต้องอดทนต่อการเรียนที่นำเบื่อหน่ายเป็นระยะเวลานาน จะส่งผลต่อสภาพจิตใจของผู้เรียน นอกจากนี้จะมีโอกาสประสบความสำเร็จในด้านการประกอบอาชีพน้อยแล้ว ยังถือเป็นการทรมานชีวิตได้อย่างใดอย่างหนึ่งอีกด้วย

จากที่กล่าวมา ถ้าผู้เรียนหรือบุคคลโดยส่วนใหญ่ของประเทศ ได้เข้าสู่อาชีพและประกอบอาชีพตามที่แต่ละบุคคลได้ตัดสินใจเลือกอย่างเหมาะสมกับผลที่ได้รับจากการประกอบอาชีพ ไม่เพียงแต่จะตอบสนองให้ประชากรมีรายได้ได้รับค่าตอบแทนและสวัสดิการต่าง ๆ ที่จะนำไปแสวงหาปัจจัย 4 ที่เป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพของประชากรยังตอบสนองความต้องการในด้านการได้รับความมั่นคง ความปลอดภัย การได้รับการยกย่องและการประสบความสำเร็จ นอกจากนี้การประกอบอาชีพไม่ใช่แค่จะตอบสนองความต้องการด้านร่างกายจิตใจ และด้านสังคม ผู้ที่ประกอบอาชีพที่มั่นคงจะส่งผลให้สมาชิกในครอบครัวมีคุณภาพ และยังสามารถนำประเทศไปสู่ความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ ตลอดจนความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศชาติ หากผู้เรียนหรือบุคคลยังหาหนทางแห่งการศึกษาต่อไม่ได้ ก็ควรมีการส่งเสริมความพร้อมทางอาชีพหรือการเตรียมความพร้อมทางด้านอาชีพให้กับผู้เรียนช่วงชั้นที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็น ประถมศึกษาตอนปลาย มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และความพร้อมเกี่ยวกับอาชีพ

รูปแบบก้งหันอาชีพ : รูปแบบการแนะแนวอาชีพเพื่อเสริมสร้างความพร้อมทางอาชีพ

ความหมายของรูปแบบการแนะแนวอาชีพ

คำว่า รูปแบบการแนะแนวอาชีพ มาจาก 2 คำศัพท์รวมกันคือคำศัพท์ว่า รูปแบบ และการแนะแนวอาชีพ รูปแบบ หรือ ในภาษาอังกฤษว่า “Model” ในบทความนี้หมายถึง รูปธรรมของความคิดที่เป็นนามธรรมที่ใช้ในการสืบสอบหาคำตอบ ความรู้ ความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งถูกสร้างขึ้นจากความคิด ประสบการณ์ หรือจากหลักการ และทฤษฎีต่าง ๆ และพัฒนาขึ้นไปเป็นแนวทางในการประกอบ การ

อย่างไรอย่างหนึ่ง เพื่อช่วยให้ตนเองและผู้อื่นสามารถเข้าใจได้ชัดเจนยิ่งขึ้น (อำนาจ วิทยานุกูวดี และคณะ, 2564) ดังนั้น รูปแบบ จึงหมายถึงโครงสร้างหรือกรอบความคิดทางด้านหลักการ วิธีการดำเนินงาน องค์ประกอบและเกณฑ์ต่าง ๆ ของระบบในลักษณะต่าง ๆ ที่สามารถเข้าใจได้ง่าย (ทีศนา แคมมณี 2554) ส่วนการแนะแนวอาชีพหมายถึงกระบวนการในการช่วยให้ผู้เรียนได้ทำความรู้จักตนเอง รู้บุคลิกภาพของตนเอง อย่างแท้จริง รู้จักและเข้าใจโลกของอาชีพ ว่าองค์ประกอบและลักษณะของแต่ละอาชีพแตกต่างกันอย่างไร เช่น เงินเดือน ลักษณะของงาน ความมั่นคง แนวโน้มตลาดแรงงาน เป็นต้น และนำมาพิจารณาว่าบุคลิกภาพของตนเองสอดคล้องเหมาะสมกับอาชีพใด จากนั้นนำข้อมูลมาตัดสินใจเกี่ยวกับการเลือกอาชีพและพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองให้เหมาะสม เพื่อเตรียมพร้อมปรับตัวเข้าสู่อาชีพและประสบความสำเร็จ (สมคิด กอมณี, 2559; อรอนงค์ ธีญญะวัน, 2539, น. 4-5; อุษณา เจริญไวย, 2531)

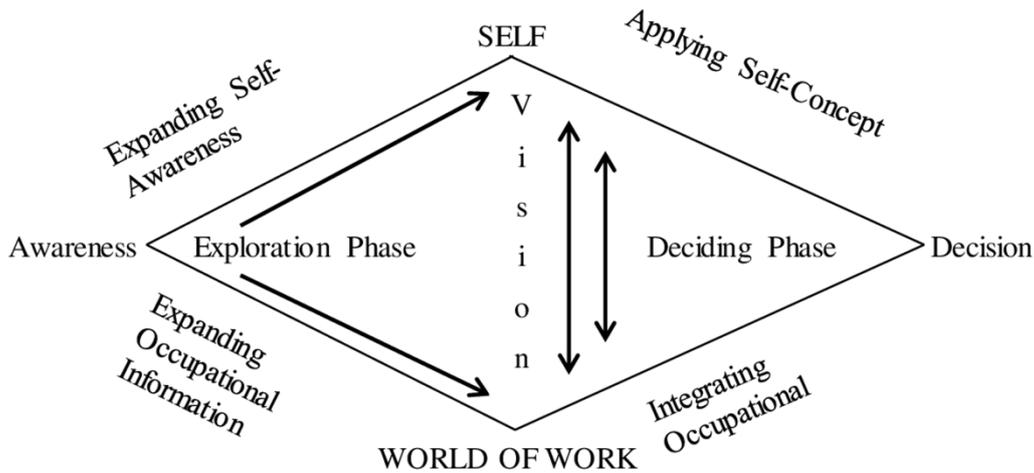
ดังนั้น รูปแบบการแนะแนวอาชีพ จึงหมายถึง โครงสร้างหรือกรอบความคิดทางหลักการ ที่เป็นกระบวนการในการช่วยให้ผู้เรียนได้สำรวจ ทำความรู้จักตนเองทั้งด้านความรู้ ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ค่านิยม ทักษะ และบุคลิกภาพของตนเองอย่างแท้จริง รู้จักและเข้าใจโลกอาชีพ ว่าองค์ประกอบ และลักษณะของแต่ละอาชีพนั้นแตกต่างกันอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาว่าบุคลิกภาพของตนเอง สอดคล้องหรือเหมาะสมกับอาชีพใด แล้วนำข้อมูลมาตัดสินใจเกี่ยวกับการเลือกอาชีพและพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองให้เหมาะสม เพื่อเตรียมพร้อมปรับตัวเข้าสู่อาชีพและประสบความสำเร็จ

แนวคิดพื้นฐานของรูปแบบกัณฑ์อาชีพ

ในการคิดค้นรูปแบบกัณฑ์อาชีพซึ่งเป็นรูปแบบการแนะแนวอาชีพเพื่อเสริมสร้างความพร้อมทางอาชีพนั้น ผู้เขียนได้สังเคราะห์แนวคิดการรับรู้ความสามารถของตนเองในการตัดสินใจเลือกอาชีพจาก องค์ประกอบ 5 ด้านของ Taylor, K. M, & Betz, N. E (1983) กับแนวคิด The Career Diamond Model ของ Andersen & Vandehey (2012) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แนวคิด The career diamond model

Andersen & Vandehey (2012, p. 18-25) กล่าวถึง The Career Diamond ว่าคือ แผนภาพที่แสดงถึงวิธีการตัดสินใจเลือกอาชีพ ผ่านรูปทรงเพชรซึ่งเป็นรูปแบบที่ง่ายต่อการเข้าใจ ประกอบด้วยปัจจัยที่เกี่ยวข้องทางอาชีพ 2 ปัจจัยคือ 1) ตัวตน (Self) ที่แสดงถึงอัตลักษณ์ทางอาชีพของผู้เรียน เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาอาชีพและหาบทบาททางอาชีพของตนเอง ผ่านความชอบ ความสนใจ ค่านิยม และประสบการณ์ของผู้เรียน 2) ปัจจัยภายนอก (World of work) ปัจจัยภายนอกและความต้องการตามบริบททางสังคม จะต้องนำมาพิจารณาร่วมกันเพื่อการตัดสินใจทางอาชีพ เช่น สภาพแวดล้อมทางสังคม การดำเนินการเลือกอาชีพ เศรษฐกิจ หรือความสามารถจำเป็นในอาชีพนั้น ๆ ส่วนประกอบตามแนวคิด The Career Diamond Model ประกอบด้วย 3 ชั้น ได้แก่ ชั้นสำรวจ (The Exploring Phase) ชั้นบูรณาการ (The Integration Phase) และชั้นการตัดสินใจเลือกอาชีพ (A Career decision making) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ภาพประกอบที่ 1 Career diamond model

(<http://surl.li/qzzgf>) copyright 2017 by semantic scholar)

1. **ขั้นสำรวจ (The Exploring Phase)** ขั้นตอนการสำรวจเป็นขั้นที่ผู้เรียนต้องเพิ่มความตระหนักรู้ในตนเองและความรู้ทางปัจจัยภายนอกซึ่งจะส่งผลต่อการเลือกอาชีพ ประกอบด้วย

1.1 การขยายการตระหนักรู้ในตนเอง (Exploring Self-Concept) การตระหนักรู้ในตนเองทางอาชีพ เป็นการสำรวจความสัมพันธ์ทางอารมณ์และรูปแบบการคิดที่บ่งบอกตัวตน โดยพิจารณาเพื่อการสำรวจชีพ จาก ความสามารถ ความสนใจ ค่านิยม อัตลักษณ์ทางอาชีพ จิตวิญญาณ ประสบการณ์จากครอบครัว ผู้เรียนตัวอย่าง บุคลิกภาพ ประสบการณ์การประกอบอาชีพ อิทธิพลทางสังคม และการเห็นคุณค่าในตนเอง การสำรวจตนเองเป็นการสำรวจ เรื่องราวในชีวิต ชีวิตวัยเด็ก ชีวิตในโรงเรียน ตำแหน่งในครอบครัว ประสบการณ์ที่สำคัญที่ส่งการเป็นตนเอง ความสัมพันธ์ต่าง ๆ ในปัจจุบัน อารมณ์ และความคิด ที่สามารถช่วยให้จัดเรียงประสบการณ์ และแนะแนวทิศทางในอนาคตที่อาจจะเกิดขึ้น

1.2 การขยายการตระหนักรู้ภายนอก (Exploring External Awareness) การขยายการตระหนักรู้ภายนอก เป็นการนำข้อมูลของปัจจัยภายนอก เพื่อบูรณาการอัตลักษณ์ทางอาชีพพร้อมกับความเป็นจริงในโลกการทำงาน เชื่อมโยงระหว่างคุณลักษณะทางอาชีพกับแนวคิดทางอาชีพของตนเอง การสำรวจจะค้นหาผ่านแหล่งข้อมูลที่หลากหลายและพิจารณาร่วมกับ การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ บทบาทของอาชีพ แนวโน้มการเติบโตทางอาชีพ รวมถึงการตระหนักรู้และบูรณาการปัจจัยภายนอกอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดมุมมองใหม่ของอัตลักษณ์ทางอาชีพในอนาคต

1.3 จุดสูงสุดของแผนภาพ (The Peak of the Diamond) หลังจากการขยายการตระหนักรู้ในตนเองและปัจจัยภายนอก ผู้เรียนจะสามารถเริ่มมองเห็นภาพอนาคตผ่านการรวมกันของบุคลิกภาพและความคิดของตนเองว่า อยากจะเป็นอะไร หรือต้องการจะทำอะไรต่อไป และได้สร้างโครงสร้างทางอาชีพให้กว้างขึ้น ปัจจัยภายนอกมีส่วนในการพัฒนาอัตลักษณ์ทางอาชีพของผู้เรียน โดยอาจยังไม่ชัดเจนแต่สามารถนำมาส่งผลต่อการตัดสินใจหรือการเปลี่ยนทางอาชีพได้

2. ขั้นบูรณาการ (The Integration Phase) ในขั้นบูรณาการผู้เรียนเริ่มสนใจบางตัวเลือกหรืออาชีพใหม่ เห็นถึงทั้งหมดของตัวเลือกที่เป็นไปได้ ภาพอนาคตที่ลึกลับจะชัดเจนมากขึ้น และตระหนักถึงข้อจำกัดของ ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ ผู้เรียนควรพิจารณาว่าตัวเลือกใดที่เหมาะสมกับความต้องการได้มากที่สุด

2.1 การประยุกต์ใช้แนวคิดอาชีพของตนเอง (Applying Career Self-Concept) ในระยะบูรณาการ ผู้เรียนพร้อมที่จะมีประสบการณ์มากขึ้น เริ่มกระบวนการประยุกต์ใช้อัตลักษณ์ให้เกิดขึ้นจริง การเปลี่ยนแปลงทางอาชีพอาจเปลี่ยนแปลงเพื่อสนองความต้องการภายนอกหรือความต้องการส่วน ผู้เรียนที่เกิดจากการตระหนักรู้ ในการพิจารณาทางเลือกใหม่ผู้เรียนจะเปลี่ยนมุมมองทั้งปัจจัยภายในและภายนอกโดยบูรณาการทั้งสองปัจจัยเข้าด้วยกัน

2.2 การบูรณาการปัจจัยภายนอก (Integrating External Factors) การตระหนักรู้ความจริงของผลลัพธ์และความต้องการภายนอก ผู้เรียนเข้าใจสภาพแวดล้อมทางอาชีพที่เฉพาะเจาะจงมากขึ้น มีความมุ่งมั่นและเห็นถึงความสำคัญของบทบาททางอาชีพต่อตนเองและสังคม อาจมีการพิจารณาตัวเลือกให้มีความเหมาะสมกับความต้องการ ทางเลือกที่เกิดจากการตัดสินใจอาจส่งผลต่อการเลือกงานที่เฉพาะเจาะจงหรือทางเลือกอื่นที่ใกล้เคียงกับอัตลักษณ์ทางอาชีพของผู้เรียนนั้น ประสบการณ์ทางอาชีพในปัจจุบันจะสามารถช่วยเตรียมพร้อมสำหรับการพัฒนาในอนาคตได้

3. การตัดสินใจเลือกอาชีพ (A Career decision making) ผู้เรียนไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้หากไม่มีประสบการณ์จากการขยายการตระหนักรู้ในตนเอง ปัจจัยภายนอก และการบูรณาการ หากขาดปัจจัยใดไปอาจส่งผลให้เกิดภาพอนาคตที่ไม่พึงประสงค์ และหากการขยายการตระหนักรู้ในตนเอง ปัจจัยภายนอก และการบูรณาการเกิดขึ้นในระยะเวลาที่สั้น จะทำให้เกิดความกังวลและการตัดสินใจเลือกอาชีพที่เร็วเกินไป ส่งผลให้เกิดความคิดในอนาคตว่าไม่เหมาะสมหรือไม่ถูกต้องต่อตัวผู้เรียน

3.1 การพัฒนาอาชีพจากการรวมหลายแผนภาพ (Career Development Includes Multiple Diamond) กระบวนการ The career diamond แสดงให้เห็นถึงการตัดสินใจเลือกอาชีพจุดใดจุดหนึ่งในชีวิตเท่านั้น แต่กระบวนการตัดสินใจจะไม่สิ้นสุดเมื่อมีการเลือกไปแล้ว กระบวนการเลือกอาชีพสามารถเกิดขึ้นได้ อีกเมื่อผู้เรียนมีความจำเป็นในการตัดสินใจเลือกใหม่ในช่วงเวลาที่แตกต่างกันหรือเกิดการเปลี่ยนจากปัจจัยภายนอกต่าง ๆ รวมถึงอาจเกิดการเปลี่ยนแปลงใหม่ในอัตลักษณ์ทางอาชีพของตนเอง กระบวนการสามารถเกิดขึ้นได้ซ้ำ ๆ ตลอดชีวิต

2. แนวคิดการตัดสินใจเลือกอาชีพของ Taylor and Betz

แนวคิดของเทย์เลอร์และเบตซ์ (Taylor, K. M., & Betz, N. E (1983) ได้ออกแบบเครื่องมือขึ้นมา เพื่อให้บุคคลประเมินและรับรู้ความสามารถของตนเองว่าความสามารถนั้นมีความสอดคล้องกับอาชีพที่คาดหวังไว้หรือไม่ โดยสามารถวัดได้จากแบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนเองในการตัดสินใจเลือกอาชีพจาก 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การประเมินตนเอง (Self appraisal) การรวบรวมข้อมูลอาชีพ (Gathering

occupational information) การเลือกเป้าหมาย (Goal selection) การวางแผนอนาคต(Making plans) และการแก้ปัญหา (Problem solving)

การศึกษาปัจจุบันส่งผลให้เกิดการพัฒนาตัวชีวิตที่เชื่อถือได้เกี่ยวกับความคาดหวังของ self-efficacy ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานที่จำเป็นในการตัดสินใจในอาชีพ ข้อมูลเชิงบรรทัดฐานที่รวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง ระบุว่า ผู้เรียนโดยทั่วไปแสดงความมั่นใจอย่างมากในความสามารถ ในการปฏิบัติงานที่จำเป็นต่อการตัดสินใจด้านอาชีพ นอกจากนี้ ระดับของการรับรู้ความสามารถในตนเองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เช่น การประเมินตนเอง ข้อมูลอาชีพ การเลือกเป้าหมาย การวางแผน การแก้ปัญหา แม้ว่าความคาดหวังของ self-efficacy เกี่ยวกับการตัดสินใจในอาชีพ

การค้นพบเหล่านี้จึงชี้ให้เห็นถึงความสำคัญที่แน่นแฟ้นปานกลางระหว่างการตัดสินใจด้วยตัวเองในอาชีพและความไม่แน่ใจในอาชีพ ผู้เรียนที่ไม่ค่อยมั่นใจในความสามารถในการทำงานและพฤติกรรมที่จำเป็นสำหรับการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพของตนเอง มีแนวโน้มที่จะรายงานว่ายังไม่ตัดสินใจเลือกอาชีพ อาจเป็นไปได้ว่าผู้เรียนที่ขาดความมั่นใจในความสามารถในการประกอบอาชีพของตนเอง ตัดสินใจล้มเหลวในการมีส่วนร่วมในอาชีพเหล่านั้น และด้วยเหตุผลนี้จึงยังไม่สามารถตัดสินใจได้ ในทางกลับกัน ผู้เรียนที่สามารถตัดสินใจได้อาจเป็นเพราะพวกเขาได้ทำงานที่จำเป็นบางอย่างสำเร็จแล้ว ในทางทฤษฎีประสบการณ์ของความสำเร็จในการปฏิบัติงานที่ประสบความสำเร็จ ควรเพิ่มความคาดหวังใน self-efficacy ในส่วนเกี่ยวกับงานเหล่านั้น ดังนั้น ความคาดหวังของ self-efficacy ที่แข็งแกร่งขึ้นเป็นผลมาจากการตัดสินใจในอาชีพ เช่นเดียวกับก่อนการตัดสินใจในอาชีพ ดังนั้น การอธิบายผลกระทบของความคาดหวังในการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อความไม่แน่ใจในวิชาชีพและในทางกลับกันกำลังรอการวิจัยเพิ่มเติม

การค้นหาคำความสัมพันธ์ที่มีเล็กน้อยหรือไม่มีเลยระหว่างระดับความสามารถของผู้เรียนกับความคาดหวังในการรับรู้ตนเองเกี่ยวกับการตัดสินใจด้านอาชีพ ภาระงานที่ให้ผู้เรียนส่วนใหญ่ควรอยู่ในขอบเขตระดับความสามารถของผู้เรียน และผลการวิจัยชิ้นนี้สอดคล้องกับแนวคิดของแบนด์รูว่า ความแตกต่างระหว่างบุคคลจากความคาดหวังในการรับรู้ตนเองเกี่ยวกับการตัดสินใจด้านอาชีพเป็นสิ่งที่ส่งผลให้พฤติกรรมการตัดสินใจเลือกอาชีพของผู้เรียนแตกต่างกัน

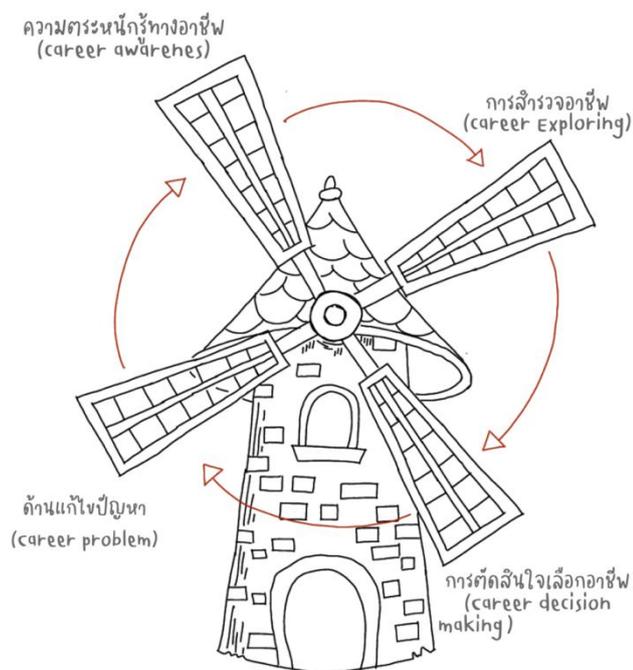
ความคาดหวังในการรับรู้ความสามารถ และแบบสอบถามที่ได้พัฒนาขึ้นมาจากแนวคิดพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น การไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้ การที่ผู้เรียนได้ทำแบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนเองในการตัดสินใจเลือกอาชีพ จะทำให้เกิดประโยชน์ในการประเมินและแก้ไขความไม่แน่ใจในการเลือกอาชีพ ผู้เรียนจึงสามารถแก้ไขให้ตนเองสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้ (Taylor & Betz, 1983, p.63-81)

รูปแบบกังหันอาชีพ (Career Windmill Model) : รูปแบบการแนะแนวอาชีพ

จากการสังเคราะห์แนวคิดการรับรู้ความสามารถของตนเองในการตัดสินใจเลือกอาชีพจากองค์ประกอบ 5 ด้านของ Taylor, K. M, & Betz, N. E (1983) กับแนวคิด The Career Diamond Model ของ Andersen & Vandehey (2012) ทำให้ได้รูปแบบกังหันอาชีพ (Career Windmill Model) : รูปแบบการแนะแนวอาชีพเสริมสร้างความพร้อมทางอาชีพที่ประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบคือ (1) การ

ตระหนักรู้ทางอาชีพ (Career Awareness) (2) การสำรวจอาชีพ (Career Exploring) (3) การตัดสินใจเลือกอาชีพ (Career Decision) (4) การแก้ไขปัญหา (Career Problem) ซึ่งนำเสนอเป็นขั้นตอนกระบวนการผ่านแผนภาพรูปกังหันลม

ภาพประกอบ 2 รูปแบบกังหันอาชีพ (Career Windmill Model)

1. การตระหนักรู้ทางอาชีพ (Career Awareness) หมายถึง ผู้เรียนสามารถรับรู้และเข้าใจตัวตนของตนเองที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ ผ่านการทบทวนและสำรวจจากอัตลักษณ์ทางอาชีพของตนเอง เช่น ความสามารถ ความสนใจ ความสามารถ ความถนัด บุคลิกภาพ รูปแบบการใช้ชีวิต ประสบการณ์ที่ผ่านมา ครอบครั้ว และความคิดที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนตระหนักรู้ในตนเองทางอาชีพและเห็นถึงแนวทางในอนาคตที่สามารถเกิดขึ้นได้

2. การสำรวจอาชีพ (Career Exploring) หมายถึง ผู้เรียนสำรวจและศึกษาข้อมูลด้านอาชีพไม่ว่าจะเป็นอาชีพที่หลากหลาย รายได้ คุณลักษณะบทบาท ความสามารถเฉพาะทางอาชีพ ความสำคัญในการประกอบอาชีพ โอกาสของการประกอบอาชีพ การก้าวหน้าทางอาชีพ การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ ค่านิยมทางสังคม โดยการสำรวจจะค้นหาจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายหลาย และนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาเชื่อมโยงร่วมกับอัตลักษณ์ทางอาชีพของตนเองให้เหมาะสมต่อความเป็นจริงในโลกของการทำงานและเกิดมุมมองใหม่ของอัตลักษณ์ทางอาชีพในอนาคต

3. การตัดสินใจเลือกอาชีพ (Career Decision) หมายถึง ผู้เรียนสามารถประเมินและตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างอิสระจากการเชื่อมโยงกันของปัจจัยการตระหนักรู้ทางอาชีพและการสำรวจอาชีพให้

เหมาะสมกับตนเอง รวมถึงผู้เรียนสามารถวางแผนทางการศึกษาของตนเองและการเตรียมความพร้อมเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายทางอาชีพในอนาคตของตนเองได้ แต่ถ้าหากการตัดสินใจขาดปัจจัยใดไปอาจส่งผลให้เกิดการตัดสินใจที่ไม่เหมาะสมต่อตัวผู้เรียนได้ และหากกระบวนการเกิดขึ้นในระยะเวลาที่สั้น จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความกดดันและกังวลจนนำไปสู่การตัดสินใจที่ไม่เหมาะสมต่อตัวผู้เรียนได้เช่นกัน

4. การแก้ไขปัญหา (Career Problem Solving) หมายถึง การที่ผู้เรียนมีความสามารถในการหาแนวทาง เทคนิค และวิธีการ มาประยุกต์ใช้จัดการปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในขั้นตอนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ หรือ การเลือกอาชีพในอนาคต ซึ่งในการแก้ปัญหาก็จะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนได้มีการผ่านการตระหนักรู้ทางอาชีพ สำรวจอาชีพ และตัดสินใจเลือกอาชีพแล้ว แต่การได้เรียนรู้ข้อมูลและตัดสินใจนั้นอาจยังไม่ตรงตามความต้องการ หรือ บุคลิกของตน จึงทำให้เกิดการแก้ปัญหาค้น เพื่อที่จะได้แนวทางในการศึกษาต่อและการเลือกอาชีพได้อีกครั้ง โดยในขั้นตอนการแก้ปัญหาก็สามารถทบทวนตนเอง ทบทวนข้อมูล และหาแนวทางการแก้ไขปัญหาได้ในวิธีการต่อไปนี้ ได้แก่

4.1 การค้นหาข้อมูลที่เป็นปัญหาต่อการเลือกศึกษาต่อ และการเลือกอาชีพ หมายถึง การค้นหาปัญหาที่จะเกิดขึ้นในการเลือกศึกษาต่อและการเลือกอาชีพ เป็นการหาปัญหาเพื่อที่จะนำมาหาแนวทางการแก้ไขที่เหมาะสมต่อปัญหานั้น ๆ

4.2 การพูดคุยกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในเรื่องที่เกี่ยวกับเลือกการเลือกศึกษาต่อ และการเลือกประกอบอาชีพในอนาคต หมายถึง การปรึกษาพูดคุยกับผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกศึกษาต่อ และการเลือกอาชีพ เช่น ครูแนะแนว โดยจะพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องของการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ หาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพนั้น ๆ หรือ แนวทางการศึกษาต่อที่เหมาะสมที่จะนำไปสู่อาชีพที่ตนเองต้องการ

4.3 การมีความพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงทางเลือกของตนเองเมื่อมีปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้น หมายถึง การมีความพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงทางเลือก คือ เมื่อเกิดปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกศึกษาต่อและการเลือกอาชีพของตนขึ้น บุคคลควรมีความพร้อมที่จะเปลี่ยนการตัดสินใจของตนเอง อาจทำได้โดยการหาข้อมูลอื่น ๆ เพิ่มเติมที่เกี่ยวกับการศึกษาหรืออาชีพนั้น ๆ เพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจว่าจะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด

ดังนั้น รูปแบบกัณฑ์อาชีพจึงเป็นกระบวนการแนะแนวอาชีพที่ทำให้ผู้เรียนรู้จัก เข้าใจ และสามารถเลือกอาชีพได้ แต่กระบวนการนี้สามารถเกิดขึ้นซ้ำใหม่ได้หลังจากสิ้นสุดการตัดสินใจเลือกอาชีพไปแล้ว ซึ่งกระบวนการเลือกอาชีพจะเกิดเมื่อผู้เรียนได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการตัดสินใจเลือกอาชีพใหม่ โดยจะขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก จึงทำให้กระบวนการสามารถเกิดขึ้นได้ใหม่ตลอดชีวิต

บทสรุป

ความพร้อมทางอาชีพเป็นความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ สามารถวางแผนเข้าสู่อาชีพได้ โดยอาศัยองค์ประกอบของความพร้อมทางอาชีพ คือ การวางแผนอาชีพ การสำรวจอาชีพ การสำรวจโลกของการทำงาน และการตัดสินใจเลือกอาชีพ แต่ในปัจจุบันผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา

ตอนปลายมีความพร้อมทางอาชีพในระดับปานกลาง ส่งผลกระทบให้ผู้เรียนขาดเป้าหมายการศึกษาต่อและอาชีพในอนาคต จึงได้ศึกษาแนวคิดของ เทย์เลอร์และเบทซ์ ที่มีแนวคิดว่าการตัดสินใจเลือกอาชีพจะต้องพิจารณาถึงความสามารถของตนเองว่าสอดคล้องกับอาชีพเป้าหมายของตนเองหรือไม่ และศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่สนใจ แอนเดอร์สันและแวนเดเฮย์ ที่ได้ออกแบบรูปแบบ The Career Diamond ที่เป็นแผนภาพที่แสดงถึงวิธีการตัดสินใจเลือกอาชีพ ผ่านรูปทรงเพชร ประกอบด้วย 3 ชั้น คือ 1. ชั้นสำรวจ (The Exploring Phase) ที่ช่วยในการขยายการตระหนักรู้ในตนเองและภายนอก 2. ชั้นบูรณาการ (The Integration Phase) โดยบูรณาการอัตลักษณ์ทางอาชีพพร้อมกับความเป็นจริงในโลกการทำงาน และ 3. ชั้นการตัดสินใจเลือกอาชีพ (A Career decision making) โดยกระบวนการสามารถเกิดขึ้นได้ซ้ำ ๆ ตลอดชีวิต นอกจากนี้ยังศึกษาการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพที่เป็นกระบวนการช่วยให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองและรู้จักข้อมูลอาชีพ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนตัดสินใจเลือกอาชีพได้ และปรับตัวได้อย่างเหมาะสมกับอาชีพที่ได้เลือก จนได้สังเคราะห์รูปแบบการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความพร้อมทางอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีชื่อว่า กังหันอาชีพ (Career Windmill) โดยมีองค์ประกอบ คือ การตระหนักรู้ทางอาชีพ (Career Awareness) การสำรวจอาชีพ (Career Exploring) การตัดสินใจเลือกอาชีพ (Career Decision) และการแก้ไขปัญหา (Career Problem)

บรรณานุกรม

- กรมจัดหางาน กระทรวงแรงงาน. (2559). คู่มือการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน กระบวนการช่วยให้ผู้รับบริการแนะแนวรู้จักอาชีพ. กรมจัดหางาน.
- จิราภา บุตรสีตะราช. (2563). การเสริมสร้างความพร้อมทางอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยกิจกรรมแนะแนว [ปริญญาานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ]. iThesis Srinakharinwirot University. <http://irithesis.swu.ac.th/dspace/handle/123456789/1329>
- ชุตินา ทองมีขวัญ. (2564). การเสริมสร้างการรับรู้ความสามารถของตนเองในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยชุดกิจกรรมแนะแนว [ปริญญาานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ]. iThesis Srinakharinwirot University. <http://irithesis.swu.ac.th/dspace/bitstream/123456789/1909/1/gs611130073.pdf>
- ทิตนา แคมมณี. (2556). รูปแบบการจัดการเรียนการสอน : ทางเลือกที่หลากหลาย (พิมพ์ครั้งที่ 8). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนากร จักรหา. (2560). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างเสริมความตระหนักรู้ในตนเอง ด้านอาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขางานซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลวิทยาลัยการอาชีพหนองแค จังหวัดสระบุรี [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช]. <https://dric.nrct.go.th/Search/SearchDetail/305499>

- นฤมล เนตรวิเชียร (2560). การพัฒนารูปแบบการให้บริการวิชาการผ่านระบบสารสนเทศออนไลน์ [ปริญญา
นิพนธ์ปริญญาคุุษาบัณฑิต ไม้ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพบูลย์ บุญล้อม, และ วรากร ทรัพย์วิระปกรณ์. (2555). การพัฒนาวุฒิภาวะทางอาชีพด้วยการปรึกษาเชิง
จิตวิทยาทางอาชีพแบบกลุ่ม สำหรับนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา. วารสารการศึกษาและพัฒนาสังคม,
8(1), 47-60.
- สมคิด กอมนี. (2559). รูปแบบการแนะแนวอาชีพสำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยม. วารสารวิชาการศึกษา
มศว, 17(2), 107. <https://ejournals.swu.ac.th/index.php/jedu/article/view/8533/7478>
- อนัฐ ลัดลอย (2561). การแนะแนวอาชีพเพื่อการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงานของนักเรียน
สายสามัญในเขตกรุงเทพมหานคร [ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม้ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัย
สยาม.
- อรอนงค์ ฉัญญะวัน. (2539). การแนะแนวอาชีพ. โอเอสพริ้นติ้งเฮ้าส์.
- อุษณา เจริญไวย. (2531). การแนะแนวอาชีพ. ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะวิชาครุศาสตร์ สห
วิทยาลัยอีสานเหนือ วิทยาลัยครูเลย.
- Andersen, P. & Vandehey, M. (2012). Career Counseling and Development in a Global Economy
(2nd ed.) Cengage Learning
- Gysbers, N. C. (2013). Career-Ready Students: A Goal of Comprehensive School Counseling
Programs. N.p.
- Taylor, K. M, & Betz, N. E (1983). Applications of Self-Efficacy Theory to the Understanding and
Treatment of Career Indecision. Journal of Vocational Behavior, 22(1), 63-81.